

rum resolutionib. 3. resolut. 39. num. 34. Macfar-
dus de probacione conclus. 1253. num. 4.

Quae quidem similitudo omnimoda inter
breue Cameralē † (de quo disponit dicta con-
stitutio Gregoriana) & ceteras causas executi-
vias nullatenus dari potest, sed verè dissimilitudo,
& rationis diversitas, ac differentia, nam
in breui Camerali procedit executor extraudi-
cialiter: in executiis alii verò casibus omnino
judicialiter, vt supra diximus; secundò, quia
breue Cameralē exceptio à Concilij disposi-
tione caufatur à beneficio referuato Sedi Apo-
stolica, ad quam executio tamquam accessoria,
& effectus reuferulationis nimicū pertinet. In
ceteris verò executiis nihil concurrit, vt ex-
ceptionem jà Concilio possit caufari: Tertiò
quoniam dicta constitutio Gregoriana non se-
fundat in executione breuis Cameralis, sed ei
principali nictur fundamento, quod Breue
hoc munitur anno Piscatoris, qui de iure
communi non minorem autoritatem haberet
subscriptione proprie manus, vt ex eadem con-
stitutione relata sup. num. 11. in versicul. Verum
cum decreto būnmodi, &c. clare patet (licet
Concilij Tridentini formæ hæc adequatio mi-
nimè congruat ex hac tenus probatis a num. 12.
& sequentibus) haec tamen authoritate non mu-
niuntur cetera instrumenta guarentigata, nec
sententia executioni merentes, igitur de uno
ad aliud sumi nequit argumentum. Ideoque
cum omnimoda iuri disparitas, & diversitas
inter vtrumque casum apparcat, dicendum ve-
nit, quod in executiis genericis Concilij Tri-
dentini, in dict. cap. causa omnes, dispositio in-
violabilitatis sit seruata intacta.

Et tandem quoniam constitutio predicta
51 Gregorij nihil † dispositio super ceteris viis ex-
ecutiis; sed de eis ad alium finem enuntiatiū
mentionem fecit, & verba in lege prolatā enun-
tiatiū propter aliud nihil in enuntiatiū dispo-
nere intelliguntur, vt abutendè per Castillo con-
trauerſarum lib. 2. cap. 26. à num. 67. cum sequen-
tibus, Camill. Gallinum de verborum significati-
lib. 5. capitul. 14. num. 8. Gratianum deceptario-
ne 111. tom. 2. num. 50. Nicolaum Garciam de
verborum enuntiatiū. lib. 1. quæst. 3. per totam.
l. si quis institutur heresi legiūmus, ff. de be-
redibus instituendis, maxime vbi iuri prohibito-
repugnat dispositione & tali inductioni ex si-
predictis, quapropter dispositio Concilij Tri-
dentini, que generalis est, vniuersalit, & absolu-
ta tam in prohibendo, quam in præseruando
primam instantiam Ordinariorum, intacta &
præseruata remanet in omnibus aliis viis ex-
ecutiis, prout communiter practicatur. Inde eadem
constitutio nunquaque fuit admissa, nec sibi
recepta quoad alias vias executiwas, & sic nec
admittenda, quia nec super illis dispositio.

Hæc denique resolutio nostra est de mente
52 omnium illorum Doctorum, † quos in unum
concessimus supra hac 2. part. cap. 3. à num. 20.
& sequentibus, Juridice affirmantum, cessare
hodiè ex noua dispositione Concilij in dict. cap.
causa omnes, facultatem Auditoris Cameralē, ne
de cetero possit ea vi in prima instantia in præ-
iudicium Ordinarium, & litigantium. Suppon-
num enim per necessarium † antecedens; cau-
fas executiwas inclusas esse in dict. decreto Tri-
dentini, cum facultas Auditoris Cameralē solūm
habeat locum in processu executiwo pro exe-

cutione eorum, qua ad Camerale Apostolicę.
spectant, indeq; emanarunt, & sic pro exe-
cutione breuem Cameralium, & similiū, vt
obseruat Vetus in præ. Roman. Civie, lib. 2.
cap. 4. & in executione obligationi. Cameralium, arque abundè per Marchesan. de commis-
sionibus, 1. part. capitul. 16. vbi latè etiam, quod
eo ipso quod in talibus obligationibus cesseret
via executiva; cesseret etiam facultas Auditoris Cameralē, & quod Auditor Cameralē
careat in beneficialibus iurisdictione, † quam 54
non potest exercere nisi in attinentibus execu-
tionem litterarum Apostolicarum, ita vt
nec concedat manutentionem; plures declarauit
Rota in Horiana. Parochialis coram
Peregrino, apud Marchesan. de commissionibus,
part. 1. fol. 964. num. 6. Alexand. Ludouif.
decis. 18. num. 4. & ibi Oliuerius Beltramini.
in annotat. num. 7. & decis. 160. num. 2.
Iacobus Cauller. decis. 2. & decis. 224. num. 1.
idem Marchesan. dict. tractatu de commissioni.
part. 1. de commissioni. appellat. in pess. fol. 931.
num. 81. 86. & sequentibus. Ludouifus Post. in
tractatu de manutentione, obseruatione. & à num.
19. cum sequentibus, qui num. 23. reddit ratio-
nen, quod in beneficialibus, & ceteris rebus
Ecclesiasticis inter Ecclesiasticos, seu inter 55
laicū & Ecclesiasticū, Index est in prima
instantia Episcoporum loci, ex toto titulo de fave
competent. & Concil. Tridentin. fess. 24. de refor-
matiō. cap. 20. causa omnes, & ex Boccat. de
interdīcto vii possedit, num. 3. & 4. Testantes
propterea passim Rotam subiungere sententias
Auditoris Cameralē, & eius locum tenentis, se
intromittentis ultra executionem ex hoc defe-
ctu † notorio iurisdictione. Ex quibus quidem 56
clarè patet, hodie ex nouo iure Pontificis sub-
latam esse facultatem Auditoris Cameralē, quæ
tendebat tantum ad executionem literarum
Apostolicarum, necnon obligationium in for-
ma Cameralē fabricatatum, ne inferatur præiudicium
prime Ordinariorum instantia, & ac per
consequens Doctores hoc affirmando fine dubio
supponere, causas executiwas comprehendendū
in dispositione generali, vniuersali, & absolu-
ta Sanct. Concil. Tridentin, nec contrarium vo-
luisse Gregorium XIII. in sua dispositione, quæ
dumtaxat loquitur in Breui Camerali expedito
(vt diximus) dumtaxat in beneficiis reuferuatis,
in quibus ex consequentiā † remanet integra 57
facultas Auditoris Cameralē ad procedendum
executiū, & extra judicialiter, prout haec
nun diximus ac insuper consideraverimus
sup. hac 2. part. cap. 5. §. 3. à num. 6.
& signanter, num. 10. & hoc
iure vniūt.

* *

CAPVT XI.

Protectionis Regalia an vtatur Senatus
contra conseruatorum procedentes in
prima instantia in causis exemplorum.
Et quid si exempli in iurisdictionem con-
seruatorum Ordinarij, aut aliter renun-
tient suæ.

Et an exemplus citatus ad Romanam
Curiam hac protectione vtatur.

Et quid si ab exemplo reus citeretur, vt
coram conseruatoro litiget extra Re-
gnum.

SUMMARIUM.

Conseruatorum Religionum, & Vniuersitatum non
posse cognoscere in prima instantia ex Trident.
qui renuntiant, num. 1.

Religionum causa in prima instantia coram Con-
seruatoribus sua cognoscenda verius offenditur,
num. 2.

Conseruatorum Regularium non esse sublatæ per
cap. causa omnes, immo causa, plenariam cogni-
tionem, etiam requirent, esse per Conseruatorum
cognoscendas in prima instantia plures de-
clarauit S. Congregat. num. 3. & seq.

Cognitio in prima instantia pertinet Conseruatori-
bus Religionum, num. 6.

Conseruatorum quales bodie per Trid. sunt sublatæ,
ac prima instantia Ordinarij præferrata, num. 7.

Conseruatorum bodiernae habentes amplissimas clau-
sulas & facultates, quo discrepant a limitatis
iuriis communis, num. 8. remissiæ.

Conseruatorum Religionum, & Vniuersitatum sunt
imæta ex Tridentin. num. 9.

Conseruatorum Regularium sunt prælata in Tri-
den. ac idem eorum Conseruatorum cognoscuntur
in prima instantia, vt viterius declarauit Sa-
cra Congregatio, num. 10.

Et idem respontus fuit Conseruatoribus Vniuer-
sitatis Leodicensis, num. 11.

Cap. causa omnes, circa causas infra biennium ter-
minandas non comprehendend Conseruatores de-
clarauit Congregatio, num. 12.

Conseruatorum particularium manent sub dispossicio-
ne iuriis communis, & ultra procedentes in vio-
leniis non notoris, Rex, vt protector Concilij
remittit causam Ordinarij, num. 13.

Conseruatorum Vniuersitatum, & Religionum pro-
cedere in primis instantia iuxta tenorem præiu-
ligeriorum, patitur Senatus, cum Concilium Tri-
dentini, non percussatur, num. 14.

Exempti Religiosi esti renuntiatio seu exemptioni,
& in Ordinariis consentiant, Senatus eorum
causa Ordinario non remittet, n. 15. & seqq.

Exempti ab Ordinario, & immediate subiecti Pa-
pe, absque eius consensu nequeunt exemptioni
renuntiari, num. 16.

Renuntiatio exemptioni in præiudicium Papa non
valit, num. 17.

Vbi mirabilis iura adducuntur, & magna Docto-
rum exornatio, num. 18. & sequentibus.

Exempti ab Ordinario absque licentia Pontificis
(cuius exemptione interest) renuntiari nequeunt
exemptioni, num. 19.

Processus, & sententia per Ordinarium rigore re-
nuntiacionis exempli latet non venit, num. 20.

Privilégio exemptionis nequeunt renuntiare Pra-
lati, & Religiosi, cùm exemplis ab Ordinario
soli Sedi Apostolica subiiciantur, quorum Papa
efficit Diaconatus, num. 21.

Renuntiare suo foro nequit Clericus absque Dia-
conii sui confessu, num. 22.

Sararia conuincit, supponens Abbatem posse
exemptionen renuntiare cum confessu sui Comen-
tus, num. 23.

Candide etiam id affirmans conuincit; ibid.
Decisa Rota singulari reservatur, plurima conti-
nens mirabilia circa renuntiationem exemptionis
facta à Religiosis, num. 24. & seqq.

Generalis, aut Provincialis interuenient monialis
exempta ab Ordinario, & immediatè subiecta
Sedi Apostolica, nequeunt exemptionem renun-
tiare, num. 25.

Commissarii Generalis, cuius Gubernio submi-
tit moniales Papæ, sibi medianè subiectas absque
Papa licentia, eis dimittere nequit, num. 26.

Religionum subiectio Prelatis à Papa pendet,
sine cuius ministerio Prelati Regulares iurisdi-
ctione carent, num. 27.

Pontificis est Summus Religionum omnium Prela-
tus, num. 28.

Prelati Religiosis, quibus gubernium Monialium
sibi subiecta vnde demandauit Papa, non possunt
so inconsolito illas dimittere, num. 29.

Administratores Sedi Apostolica nequeunt pra-
dicare Pontifici, num. 30.

Renuntiatio priuilegi, cuius fauore tantum fuit
inducta valer, num. 31.

Sedi Apostolica interest multos habere immediatè
subiectos, num. 32.

Exempti subiecti Sedi Apostolica immediatè
exemptionis priuilegio nequit renuntiari,
num. 33.

Moniales exempta ab Ordinario, & immediatè
subiecta Sedi Apostolica, absque huius licentia
nequeunt exemptioni renuntiari, n. 34.

Subiectos ab alio non indicari interest Romanii Pon-
tificis, & alterius Superioris, num. 35.

Per exemptionis priuilegium Regulares efficiuntur
immediate subiecti Sedi Apostolica, absque cu-
ius licentia in alium nequeunt consentire in illius
iurisdictionis præiudicium, num. 36.

Priuilegium exemptionis qua ratione concedi so-
let Religiosi, num. 37.

Ius exemptionis ita se conjunctum cum iure super-
ioris, ut commode separari nequeant, n. 38.

In exemptionibus Ecclesiasticis non datur separa-
tio inter exemptos, & Sedem Apostolicam, in
aliis vero si in præiudicium renuntiant, non
tamen Superioris, num. 39.

Prelatus potest conditionem Ecclesiæ facere melio-
rem, non deteriore, num. 40.

Per unum, vel plures actus non censetur Prelatus
renuntiari favori Ecclesiæ, cum etiam nec ex-
pres sit, num. 41.

Priuilegium communis est omnibus conseruatorum solus
vnu valer contradicere, num. 42.

Priuilegi renuntiatio reuertens ad ius commune
admititur, nisi alibi præiudicium alterius insi-
pabile, num. 43.

Scandalis negotio celeri eger expeditione, n. 44.

Renuntiatio iuriis contenti, & complicati nec
in præiudicium, etiam renuntiantis, valer,
num. 45.

Renuntiare licet caducitare valeat dominus, fallit
et tamen, quando caducitas sit etiam in favorem
alterius, num. 46.

Exemptus non potest renuntiare exemptionem in pre-
indictum superioris, num. 47.

Renuntiatio iuris conexi, commodam separatio-
nem minimè admittens, non valet etiam in
preindictum renuntiantis, num. 48.

Ius habens admissum interesse alterius inseparabi-
les, nec sibi, nec alteri praedicat, n. 49.

Separabile ius habens coniunctum cum iure alte-
rius in sui preindictum, valet renuntiatio, non
in preindictum tertij, num. 50.

Praindictum quando est separabile pluribus possi-
bilibus potest contra unum queri possessio, licet
contra alios nos, num. 51.

Ius patronatus est individuum quod substantiam,
at quod possessionem, & exercitium separabile
est, num. 52.

Vilitatis conexa, & inseparabili, sive publica, sive
private nequit renuntiari, num. 53.

Iuri, coniuncti utilitatem priuatam, & publicam
similis inseparabiliter, renuntiare nequit, n. 54.

Iuri naturali, sive in preindictum alterius Reipu-
blice, aut priuati, aut contra bonos mores renun-
tiari non potest, num. 55, remissum.

Praescriptio iuris complicati, & inseparabili contra
unum, nec etiam in istius praindictum com-
pleta dicitur, num. 56. & 57.

Praescriptio iuris complicati inseparabili priuati,
& Ecclesiæ non dicitur completa contra priuati-
tum per tempus Ordinarium, sed quod omnes,
tempus contra Ecclesiæ requiriatur, n. 58.

Interpretatio perscriptionis facta per unum prodest
alii sociis, num. 59.

Laicus ratione iuri individui habens cum Clerico,
non ligatus statutis laicorum, num. 60.

Consors iuri individui potitur prilegium sui con-
sortis, num. 63.

Prilegium qui se consequit ex persona socii, quod
ex sua non poterat, num. 61.

Resistitio in integrum competens minori, competit
etiam maiori sui consori in individuis, n. 63.

Ius unius per se insufficiens potest à iure alterius
fons emere recipere, num. 64.

Prilegium Capituli, ut aduersari Capitulares non
procedat Episcopus sine adiunctis, singuli Ca-
pitulares non renuntiant ratione iuris complicati,
num. 65.

Executione sententia lata contra unum ex habentibus
iuri complicatum, & inseparabilem, impeditus erit
recessu condemnari, num. 66, remissum.

Exemptioni ab Ordinario in favorem priuatum, &
singulorum liberè quis renuntiat, num. 67.

Per renuntiacionem exemptionem validam Ordina-
riu ipso iure recuperari inviolationem in exem-
ptis, num. 68.

Provocatio exempti non redundans in preindictum
alterius, sed sibi tantum valet, iuxta Romanum,
num. 69.

Exemptus non submissus immediatè Sedi Aposto-
lica potest provocare iurisdictionem Ordinarij,
& eidem se submittere, num. 70.

Provocatio redundantem tantum in preindictum pro-
rogantia, non alterius, valet, num. 71.

Prilegio aliqui concessu, ut Ecclesiæ, Religioni,
&c. in gratiam alterius simul renuntiari non
valet, num. 72.

Iurisdictione in aliquorum gratiam priuati datæ
non probabet alterius provocatio, n. 73.

Vafalli unius Regni sine sua Principi licentia, an
alterius Regni iurisdictionem possim prorogare,
num. 74.

Renuntiatio exempli invalidè facta Senatus non
vitetur Regalis protectionem in favorem Ordina-
rii, cum Trident. in cap. causa omnes in exem-
ptis non procedat, num. 75.

Paulus Piafiquis reprobatur dicens, Religiosos
maxime cum toto Conueni posse renuntiare
exemptionem, & se submittere Ordinario, n. 76.
& seqq.

Pasta inter Religiosos, & Prelatos, seu Curatos
initiavimus, nisi per proprium Capitulum Ge-
nerale, aut Provinciale sint refutata, n. 77.

Prelatus etiam cum suo Conueni nequit renunta-
re prilegio exemptionis, & Ordinario se sub-
mittere, num. 78.

Exemptus citatus extra suum Regnum, vel Pro-
vincia, in qua suum confessorum habet, ut
respondet, aucti poterit Regala protectionis,
et per Senatus causa suo Confessori remitti-
tur, à num. 79.

Exempti in prima instantia nequeunt evocari ad
Curiam Romanam iuxta patha inter Papam, &
Reges Hispanie, Francie, Belgique Princi-
pes num. 80.

Exempti evocati extra Regnum habent ius resu-
candi domum ad Iudices suos. Confessorates ex
prilegio, num. 81.

Exempti evocati extra Regna licet querela sup-
plicare Pontificem, immo etiam officium Confes-
sorum incare, quibus fuit Trident. in cap.
causa omnes, num. 82.

Violentia inferit ei, qui extra Regnum, & ad
Romanam Curiam evocatus adstringitur litiga-
re, cum protigit Princeps, num. 83.

Ecclesiastici sunt pars populi, & ciues Reipublice
temporalis, ad quorum protectionem pariter ad-
stringuntur Princeps, num. 84.

Lege Regia precipitur, ut nullus Ecclesiasticus lu-
dex laicos compellat ire ad Cuiatem, vbi Se-
des Episcopalis est, exceptis causis criminali-
bus, beneficibus, & matrimonialibus, n. 85.

Protellio exemptorum evocatorum ad Romanam
Curiam prima instantia prouenit tam ex protec-
tione universali Regis quam ex ratione Trident. num. 86.

Exemptis conceditur facultas eligendi Confessorato-
rem, ne cum tot dispendio cogitat litigare in
Romana Curia, num. 87.

Confessoratus dato est etiam inducta in favorem
colligantibus, ne cogantur Romam adire pro
exemptis conuenientibus, num. 88.

Estque inducta in favorem publica utilitatis,
ibidem.

Confessor submittat locum Ordinarij, & Ordina-
rius exemptorum dicitur, num. 89.

Confessor, cum detur ad Vniversitatem causa-
rum, Ordinario equiparatur iuxta magis rece-
ptam opinionem, num. 90.

Delegatus ad Vniversitatem causarum loco Ordina-
rii habent, num. 91.

Confessoratus in prima instantia cognoscunt de cau-
si suorum exemptorum, eosque agnoscat S. Congre-
gatio uti Ordinarios exclusive ad Episcopos
Ordinarios, num. 92.

Concilium Tridentinum preservans primam in-
stantiam Ordinario, non exclusit Confessorates,
qui uti Ordinarii de causa, exemptorum cognos-
cent in prima instantia, ibid.

Qd

Qui perpetuum iudicandi habent officium. Ordina-
ry dicuntur, num. 93.

Confessoratus dato in favorem maiorem exempto-
rum si per rescriptum non subscriptum mutari
permitteretur, in minus eorum potius damnum
fore, quod ius non paritur, num. 94.

In confessoribus vice Ordinarii exempto dati,
cum aliud Ordinarium in suo loco non habeat,
qui in prima instantia cognoscere permittatur,
verificantur verba Trident. in c. causa omnes, n. 95.

Exempti, quibus ad maiorem favorem datur Con-
fessor in sua Provincia, amitterent prile-
gium iuris communis, si per rescriptum non sub-
scriptum ab eo causa accidetur, vel illi ad Cu-
riam Romanam ventur, num. 96.

Exempti sunt prohibiti extra Regnum eligere Con-
fessoratum, ne naturales ita molestantur ex De-
creto Senatus impresto, num. 97.

Naturales huius Regni prohibent impetrare com-
missiones extra illud, & in Senatu datur prouis-
sio ordinaria, ut illi efficiant Iudicem in Regno
ex codice Decreto, num. 98.

Referunt ad litteram Decreto predictum Senatus
anni 1572, quod multa continet vtilitate cuncta im-
petratione commissionis Iudicibus degentibus
extra Regia Corona Hispanie, num. 99.

Cui Decretu Senatus consonat ordinatio Lusitanica
addecta, num. 100.

Episcopis Regi Aragonum, habentibus loca sibi
subiecta Regno ordinaria sunt per Senatum,
ut in illis Iudices apponant ob magna inconve-
nientia vivanda, num. 101.

Decretum Senatus 25. anni 1562, ad litteram re-
fertur, ibidem.

Religiosi, & alii exempti licet, uti possint pro-
tectionis Regalia, & recursu, si contra eos im-
petratur commissionis non subscripta propria manu
Sanctissimi in prima instantia, ut reincident in
Senatu, remissa causa Confessoribus suis,
num. 102.

De differentiis inter Confessorates datos iuxta ius
commune, & modernos datos cum amplissimis
facultatibus cognoscendi judicialiter, & cum
iurisdictione de causa exemptorum vide remissio
nem, num. 103.

Religiosorum causa non trahuntur ad Senatum per
viam violencia, si coram suo Prelato Regulari
trahentur, num. 104.

Et tunc solum Concilium Supremum habet potesta-
tem prouidendi, & tollendi scandalum, n. 105.

Religiosorum causa, si trahantur coram Iudice
Delegato, Ordinario, aut Confessore recide-
ad Tribunala trahuntur per viam violencie,
num. 106.

FX Vniersali regula Sancti Con-
cilij Trident. in cap. 20. causa om-
nes, se 24. de reformatio, dispo-
nentis, tibi primam instantiam om-
nium cauarum quomodolibet ad

forum Ecclesiasticum expectantium, debere esse
Ordinariis preservatam; occasionem (& non
quidem improbatum) sumptere nonnulli affir-
mandi; Confessoratus Vniersatibus, & Reli-
gionum Regularium minime posse cognoscere
virtute Confessoratus in prima instantia de
vitis cauaris tangentibus eisdem Religiones, &
Vniersatibus; sed omnino debere has cauas
proponi, & decidi ab Ordinario in prima instantia,
cuius opinionis fuisse videntur Nauarr. con-

sil. 1. sub tit. de officio Delegati, in antiquis, &
in confil. 3, num. 1. & 2, codem ist. in noui. Sairus
sub tit. de officio Delegati, decisi. Marius Anto-
nius variar. resol. lib. 1. resol. 15. quos pro hac
parte negavit intellexit Augustin. Barbola in
remis. ad dict. cap. causa omnes, num. 10, videbis
tamen statim infra num. 2. & 6.

Sed contraria sententia, & opinio longè ve-
rior est, & amplectenda; in modo dispositionem
prohibituam Concilij Trident. in dict. cap. 20.
non habere locum in Confessoribus Vniersa-
tibus, & aliarum Religionum, quia cause
illæ, que Confessoribus committuntur, non
sunt necessari in primâ instantia coram Ordina-
riis locorum pertractanda, sed coram Con-
fessoribus ipsiis, quibus specialiter à Romano
Pontifice datum causarum tangentium Vniersa-
tibus, & Religiones Regulares cognitione re-
futa sunt ab eo causa accidetur, vel illi ad Cu-
riam Romanam ventur, num. 96.

Exempti sunt prohibiti extra Regnum eligere Con-
fessoratum, ne naturales ita molestantur ex De-
creto Senatus impresto, num. 97.

Naturales huius Regni prohibent impetrare com-
missiones extra illud, & in Senatu datur prouis-
sio ordinaria, ut illi efficiant Iudicem in Regno
ex codice Decreto, num. 98.

Referunt ad litteram Decreto predictum Senatus
anno 1572, quod multa continet vtilitate cuncta im-
petratione commissionis Iudicibus degentibus
extra Regia Corona Hispanie, num. 99.

Cui Decretu Senatus consonat ordinatio Lusitanica
addecta, num. 100.

Episcopis Regi Aragonum, habentibus loca sibi
subiecta Regno ordinaria sunt per Senatum,
ut in illis Iudices apponant ob magna inconve-
nientia vivanda, num. 101.

Religiosi, & alii exempti licet, uti possint pro-
tectionis Regalia, & recursu, si contra eos im-
petratur commissionis non subscripta propria manu
Sanctissimi in prima instantia, ut reincident in
Senatu, remissa causa Confessoribus suis,
num. 102.

De differentiis inter Confessorates datos iuxta ius
commune, & modernos datos cum amplissimis
facultatibus cognoscendi judicialiter, & cum
iurisdictione de causa exemptorum vide remissio
nem, num. 103.

Religiosorum causa non trahuntur ad Senatum per
viam violencia, si trahantur coram suo Prelato Regulari
trahentur, num. 104.

Et tunc solum Concilium Supremum habet potesta-
tem prouidendi, & tollendi scandalum, n. 105.

Religiosorum causa, si trahantur coram Iudice
Delegato, Ordinario, aut Confessore recide-
ad Tribunala trahuntur per viam violencie,
num. 106.

Quod quidem & plures ita declaratis san-
ctam Congregationem Cardinalium reperio, &
testatur Alderete, vbi proximè dict. num. 4. Et
cum eo Riccius, Barbola, & Nouarius, &
ligantur quod Confessoratus Regularium non
sunt sublati per dict. Decretum Trident. etiam
quod causæ graves sint, & plenariam cogni-
tionem requirant, censufla sacrum Congrega-
tionem in una Mediolanensi infest & sequitur
Rota in una Ofori, iurisdictionis 12. Decembri
1614. coram Vbaldo, testatur Barbola dict. al-
legatione 81. num. 13.

Quia Congregatio Cardinalium etiam in hæc
declaravit, An littera Confessoratus concessa
Vniersatibus, vel Regibus, vel aliis, quas De-
creto Concilij, cap. 5. session. 14. in fin. volunt. offe-
suras, sint sublatæ altero Concilio Decreto, cap. 20.
session. 14. Congregatio confessi non esse sublatas.

Et isthac declaratio inveniatur etiam in 4. romo,
deciso no uissima diversor. in dicto cap. 20. verbis,
in prima instantia, & apud Matullam lib. 4. de
iusticiis, tit. 5. cap. 6. verbis, in prima instantia,
eandem etiam referunt ad litteram Narbona in
l. 59. gloria 1. num. 206. lib. 2. tit. 4. rom. 3.

Recapitulation. Quod & ita declaratum fuisse
ad instaurat procuratoris Societatis Iesu,
esseque obliterati præceptum ab Illustrissimo
Z 3 Decio

Docio Cartapha sub pena excommunicationis maioris, & quinquaginta ducatorum; refert Pater Ioannes de la Cruz Ordinis Prædicorum in Epitome de statu Religionis lib. 2. cap. 10. dub. 3. verſūl. Secunda conclusio, ad finem. Narbona vbi proximè sub num. 206.

Ex quo, cum Conferuatoria, & Conferuatoria Religionum, & Vniuersitatum non sint comprehensa in parte exclusiva, & negativa, dicitur cap. causa omnes (sicuti omnes alii iudices, qui Ordinarii non sunt, excluduntur a prima instantia cognitionis) infertur per necessarium consequentiam; Conferuatoria, & Conferuatoria huiusmodi esse comprehensos in parte affirmativa, & inclusiva eiusdem Decreti, & sic ad eisdem Conferuatoribus, tanquam Ordinariis omnium caufarum ad Religiones expectantium, cognitionem in prima instantia pertinet propter bant Doctores citati infra † num. 89. & sequentib. & num. 92. ultra quos ita declaratis faciunt Congregationem Cardinalium, talius quoque Nauartus consil. 3. num. 3. de officio Delegati; quem etiam refert Ioan. à Cochier in tractat de iurisdictione Ordinarii, in exemplis 1. part. quas. 39. num. 30. tom. 1. & per Nauartum consil. 5. alias 3. Delegati, in nouissima imprecisione idem firmat Augustinus Barbosa in Pastoral. tom. 2. allegation. 106. in fin. quod & idem probant Sairus in floribus decif. 1. de officio Delegati, decif. 1. Marianus Antonini. variar. resolut. lib. 1. resol. 15. quos citatus supra num. 2. ex mente Augustini. Barbosa pro contraria parte, à quo tamen Barbosa omnino canendum erit, quia cùm horum doctorum sensum, & discutere non caluerit, loqui eos dixit contra doctrinam hactenus scriptam à num. 1. in quo manifestè decipitur. Et enim eis præfati Doctores affirmant, Conferuatorum Religionis intactam esse primam instantiam, & vii Ordinariis comprehendendi in diplomatione Tridenti, præteriantur primam Ordinariorum instantiam, perenne esse fatentur & ipsi, necnon clare supponunt, huiusmodi Conferuatoria, & Conferuatoribus non includi in parte negativa, & exclusiva, ciuidem Decreti Tridenti, quoniam si (propterea intellexit Barbosa in resol. ad cap. causa omnes, num. 10.) censuerint, Conferuatorum comprehensos esse in parte negativa, & exclusiva eiusdem Decreti; falsò firmarent ex eodem Decreto, esse illis vii Ordinariis præteriatam primam instantiam caufarum omnium tangentium Religiones, sicuti constanter firmauerunt, idéoque horum Doctorum assertio sine umbra aliqua repugnat, & vide etiam in cap. fin. eodem tit. vbi plurimi Doctores citantur, ac semper configundunt erit in materia Conferuatorum, ad Monetam in non tract. de Conferuatoribus.

Quo super hoc text. vide multa per Barbosam in cap. 1. de officio Delegati, lib. 6. vbi à num. 4. per text. ibi, quid hodie importet, dicit. text. ex tenore priuilegiorum, & Conferuatorum amplissimam accipient Conferuatorum potestatem, & vide etiam in cap. fin. eodem tit. vbi plurimi Doctores citantur, ac semper configundunt erit in materia Conferuatorum, ad Monetam in non tract. de Conferuatoribus.

In quorum omnium confirmationem vrgit, quod in Concil. Trident. ses. 14. cap. 5. ita expressè disponit circa Conferuatorias, quo in aliquibus caufabus reseruata esse intelligitur Ordinaria iurisdictione, & prima instantia in suo tamen robo, & firmate reliqis Conferuatoriis, & Conferuatoribus Religionum, & Vniuersitata-

scendum.

scendum: Congregatio sapientia respondit, Conferuatoria Regularium, quas falsas esse volunt, dict. cap. 3. session. 14. non fuisse sublatas dict. cap. 20. session. 24. quam declarationem refert ad litteram ex alio Narbona in 1.9. gloss. 1. num. 106. ad fin. lib. 1. tit. 4. tom. 3. Recopilat. vbi ex Martilla lib. 1. tit. 14. cap. 3. versic. Conferuatoria littera, & cap. 4. in fin. idem responsum † fuisse Conferuatoribus Vniuersitatis Lodiensis.

¶ Etiam vltius, cum fuisse dubitatum, † non quid dispositio Concilij in dict. cap. 20. sess. 24. de reformat. quatenus præcipit, ut intra biennium cause in prima instantia terminentur: Conferuatoria comprehendat; relolutimque fuit ex sententia Sanctissimi, non comprehendi, cum Decretum sit editum in favorem iurisdictionis ordinarii, ut refert Narbona vbi proximè num. 103. & num. 107.

¶ Quapropter duo notanda sunt, † quod cum Conferuatoria particularium remaneant in meis terminis iuris communis iuxta cap. 1. & c. fin. de officio Delegati, lib. 6. si Conferuator vltra permitta procedat, indubie Rex, & Senator hi superemis vietua sua Regalia protectionis, virtute horum duorum Concilij Decretorum, dict. cap. 20. & cap. 5. vt præteretur prima instantia Ordinarii.

At vero cum Conferuatoria Vniuersitatum, † Regularium, & similium eorumque omnimodo exemptiones ab Ordinariis intacte permaneant, nullo modo contra eorum Conferuatoria procedentes in prima instantia de causis, & negotiis in suo priuilegio, & Conferuatoria contentis, ac expresse comprensibus, Senator faciet remissionem, cum non lèdatur prima instantia Ordinarij, eò quod expresse causa hic excepta sit, & non comprehensus sub regula generali prohibita, dict. cap. causa omnes, 20. Concil. Tridentin. sequitur, vt omnino cesset protectione, & Regalia Regis, ex hactenus aperi te probatis.

Quoad secundam partem huius capituli: an Regalia protectione † Concilij Tridentini habeat locum, quando exempti, puta Abbates, & alij Regulares, & Prelati, & immediate subiecti Apololicae Sedi, consentiunt in iurisdictionem Ordinarij, & sua exemptione renuntiant; bieuter resoluendum est, quod nec sancti remissiones renuntiatione poterit habere locum, dictum Decretum Trident. dict. cap. 20. quoniam hi excepti à iurisdictione ordinarii, & Sedi Apololicae subiecti nequeunt exemptionis privilegio renuntiant.

Etenim Summus Pontifex aliquos à Praelatorum sibi inferiorum † iurisdictione soliendo, ac sibi subiectando, constituit se immediatum eorum superiori, iudicemque Ordinarium, quafi esset Episcopus Diocesanus: ideo nequeunt excepti ab Episcopo licentia, huiusmodi privilegio renuntiant, sicut Clerici absque Diocesanis licentia, neque se alieno Episcopo subiecte, & eius iurisdictionem prorogare, ex text. in cap. significati, foro competenti conseqüenter id nocere iurisdictioni, & favori proprii Episcopi.

Vnde cum exemptiones etiam in favorem Sedis Apololicae concedi dicantur, † vt statim nihil est, quod exceptus in prædictum Summi Pontificis (eius interest) possit priuilegio renuntiate, propterea probatur in

cap. cum tempore de arbitris, vbi in §. fin. Summus Pontifex approbat quoddam compromissum inter Ecclesiam exemptam, & Ordinarium Episcopum, & exceptit, quæ contra libertatem, & exemptionem illius Ecclesiae in compromisso continentur, & nullam declarat, reddeus Pontifex hoc rationem in hac: Cum eis ponere valuerit, de iure tamen nequerit, sine licentia Romani Pontificis renuntiare priuilegii, vel indulgentias libertarias, quæ monasterium illud indicant, ad ius & proprietatem Romanae Ecclesiae pertinere, hoc ipsum probatur in cap. 2. ad fin. de integr. restit. ibi: Non tam ius suum, quam nostrum, & in cap. cum olim, el. 2. de priuilegiis, ibi: Ius nostrum, & Ecclesia Romana curvatur.

Et hanc sententiam veridicam proficiuntur † Glo. fin. in Clement. premiti de sententi excommunic. Antonius de Butrio in cap. significati, n. 2. & ibi etiam latè Papormitanus, num. 10. & num. 11. & Marianus Socinus, num. 42. de foro compet. ipse Abb. Panormir, in dict. cap. cum tempore: num. 2. & 7. de arbitris, Felinus in cap. accessum, in princip. de constitutionib. Ioannes Andri. in regulis scienti, d. regul. iur. in 6. in Mercuali. lass. in l. si quis, in conscribendo C. de Episcopis & Clericis. Mandosius de signature gratia, verbo, exemptiones Episcopis, versic.

Exempta à iurisdictione Cardinal. Tuschus litter. R. concil. 171. num. 9. Emanuel Rodriguez quasi regular. tom. 2. quas. 6. art. 10. Thomas Sanchez in Decalog. lib. 4. cap. 39. num. 29. cum aliis seqq. Galerat. in tract. de renuntiat. tom. 2. cent. 2. renuntiat. 140. Augustinus Barbosa in collectan. ad dict. cap. cum tempore, de arbitris, & in addition. ad eundem text. Erasmus à Cochier in tract. de iurisdictione ordin. in exemplis 3. part. quas. fin. Aesculapius Tamburinus in tract. de iure Abbat. & Prelat. tom. 1. diff. 15. quas. 12. Sabatia de iurisdictione adiunctor. quas. 7. p. 10. et. elegans est decif. 25. a num. 23. & seqq. Alexand. Ludouisi. vbi alio Rota decisione recensentur, & decif. Mantica 237. num. 4. Seraphinus decif. 595. num. 7. Crescentius decif. de foro compet. Oliuierius Beltramini. in annotation. ad decif. Alexander. Lodouisi, num. 29.

Et quod exceptus à iurisdictione ordinaria nequeat suo priuilegio † renuntiate absque Pontificis (cuius exemptione interest) licentia, etiam probant Abb. in cap. gravi, num. 3. de officio Ordinary. & in cap. 1. num. 19. de re indicata. Albericus in l. nemo videtur fraudare. ff. de regul. iur. Calster. conf. 43. part. 1. Baptita de arbitris. lib. 2. cap. 4. Silvester. verb. exemptio, n. 11. Tiraquellus de retract. Linagier. §. 1. gloss. 9. n. 12. Contra variar. lib. 2. cap. 4. num. 1. Vetus tom. 1. commun. opinion. 277. Petrus Sudus de aliment. tit. 1. quas. 113. num. 2. Gaill. lib. 1. obser. 40. Brasilius à Cochier vbi supra 2. part. quas. 7. num. 2. & 3. & 3. part. quas. 3. Didacus Perez ad 1. 2. vers. Verum autem, fori. tit. 1. lib. 3. Ordin. 467. vbi etiam afflert, tenet Doctores in dict. cap. tempore, quod si exceptus renuntiat, † processus & sententia non tenent, cum superioris factorem recipiat tale priuilegium exemptionis, ne sius subdatus iudicetur ab alio, sequitur Augustinus Barbosa in collect. ad dictum capit. 2. cum tempore, num. 4. in fin.

Qui num. 5. ex eodem text. probat; non posse Prelatos, & Religiosos renuntiare priuilegio à libertatis, & exemptionis libi à Romano Pontifice

tifice concessio absque ipsius Pontificis licentia, rationem reddens, quam superius tetigitimus, quia cum exempti a potestate Ordinariorum solo Romano Pontifici subiectantur, qui subinde eorum efficitur Diaecsanus, iuxta text. in autoritate, iuncta gloss. verb. *Diaecsanus*, de privilegiis lib. 6. accidit reguli text. in cap. significasti de foro compet. quod nullus Clericus sine proprii Diaecsanis + voluntate potest in iudicium non sibi consentire, propterea hanc rationem expresse reddiderunt Iohannes Andre. in dict. cap. *cum tempore*, & ibi Butrius num. 12. Abb. num. 11. Socinnum. 42. vers. Ex quibus inferatur Frater Manuel Rodriguez quest. regul. tom. 1. quest. 36. art. 10. Afcanius Tamburinus de iure Abb. tom. 1. disp. 15. q. 12. num. 3. & hanc rationem (licet aliam superius addat) veram & receptam negat Doctor Petrus Barbosa in l. art. 3. num. 47. ff. de iudicio.

23 Ex his coniunctur Sarabia + de iurisdict. adiutor. quest. 7. num. 7. ad fin. ex Rota decis. 21. num. 8. part. 7. diversorum, & Cenedus quest. Canon. num. 10. dicentes, quod Praelatus & Abbas non potest renuntiare exemptione ab Ordinario absque sui Conuentus licentia, dum supponit, posse cum ea sola: cum ex haec tenus propositionis requiratur etiam licentia Summi Pontificis, cuius exemplo interest.

Et pro his omnibus celebris extat Rota decis. in una Flexionis. 9. Novembr. 1625. coram **24** Illustrissimo D. Coccino Decano, quam ad litteras refert Afcanius Tamburinus de iure Abb. & Praelator. tom. 1. disp. 15. quest. 12. sub num. 3. ibi: quod dubium pendet ex duobus: primo, scilicet, ut videatur, an Commissarius Generalis potuerit dimittere has moniales? Secundo, an dictae moniales potuerint se subiectare obedientia Ordinarii.

Ad primam partem fuit dictum, quod quidquid sit de iurisdictione Commissarii Generalis,

25 + etiam quod in Religione ipse haberet amplissimam facultatem, nihilominus nec ipsius Generalis poterat dimittere, cum agatur de monialibus Sancte Clara, que sunt exemptae a iurisdictione Ordinariorum, & Sancte Sedis Apostolica immediate subiectae, ut patet ex Bulla Engenij IV. sub datum Florentia anno 1439. idem August. anno Pontificis 9. quae est apud Rot. drig. 29. & fuerunt potius sub gubernio, + & obedientia Generalis, & Provincialis minorum sublatiis protectoribus, quorum autoritate regebantur, &c. Quare cum Summus Pontifex has moniales subiecerit curia Regularium, & postmodum a iurisdictione ordinariorum exerit, + immediata Sedi Apostolica subiectionem potuit Commissarius eas dimittere sine licentia Pontificis, cuius authoritas immensa est, cap. ad honorem author. & vt Bald. Gomoni cap. 14. in princip. num. 2. Roman. conf. 369. colum. 1. in princip. & in specie subiectio Religionis erga suos + Praelatos à Summo Pontifice dependet, sine cuius ministerio, & intentione Praelati Regulares nullam habent iurisdictionem, Medina de indulgentiis, cap. 24. Soto de inst. & iur. lib. 10. quest. 1. art. 4. & lib. 8. quest. 3. art. 1. Victoria in relect. de potest. Ecclesi. quest. 2. num. 28. Alphonsus de Castro lib. 2. de inst. heret. puni. cap. 24. & contra heret. verb. Episcopis ipso, nimirum Summus Pontifex est

26 + summus Praelatus cuiuscunque Religionis, ut bene aduertit Suarez de Religione, tom. 4. lib. 3. cap. 14. lib. 1. & lib. 6. cap. 4. num. 21. ante fin.

Quapropter cum Papa gubernium dictatum fratibus demandasset, + & illas ab Ordinario. **27** rum iurisdictione exemerit, + immediate Sedi Apostolica supponuerit, cuius nomine fratres gubernant; non potuerunt illas, inconsulta Sedis Apostolica dimittere. Angelus conf. 367. n. 7. vbi quoq; administratores Apostolici non possumunt + preiudicante Summo Pontifici, nec posterius dimittendo dictas moniales ponere os in celum, & Summi Pontificis coactare potest, cum ipsi sint subiecti, quibus imminet necessitas soli parendi, ut pulchre dicit Baldus conf. 31. vers. Nec possunt lib. 4.

Non aduerterat, quod Commissarius potuerit renuntiare huic priuilegio, + ut quique pos-

31 test iuri suo renuntiare, ad l. si quis, in scriben-

C. de paciis, quia motuum posset considerari, si priuilegium similierte fuisset concessum fauore fratrum; sed cum Pontifex sub protec-

tione Sedi Apostolica eas receperit, & ea occassione gubernium confirmauerit; hoc fuit actum non solum fauore fratrum, sed ipsius etiam Sedi, cuius interest, + multos habere

immediata subiectos. Clem. Pastorialis, de re iuridica. Rebiffus conf. 142. idem non potuerunt dicto priuilegio + renuntiare. Felinus in cap. cum ac-

cessissent, num. 19. de constitucionib. & ibi Decius colum. penult. vers. Secundo, de pradicta conclu-

sione, & num. 18. column. ultima, conclus. 6. & generaliter de renuntiatione. Galatetus de re

renuntiatione, tom. 1. lib. 3. cap. 1. num. 4. vers. Et

ideo, & num. 6. ex l. non videtur, ff. de regulis iuris, & l. si queramus ff. de testamentis. Bald.

iii. qualiter de feudis aliena possess. §. porro, n. 1.

Castrensi. in l. penultim. col. fin. & ibi l. affl. n. 14.

C. de paciis, &c.

Hanc primam partem latius prosequitur ipsa

decisio ibidem, + quam ut videtur poteris, &

vltius prosequitur secundam, que magis ad

monialibus Sancte Clara, que sunt exemptae

a iurisdictione Ordinariorum, & Sancte Sedis

Apostolica immediate subiectae, ut patet ex

Bulla Engenij IV. sub datum Florentia anno 1439.

idem August. anno Pontificis 9. quae est apud Rot.

drig. 29. & fuerunt potius sub gubernio, + &

obedientia Generalis, & Provincialis minorum

sublatiis protectoribus, quorum autoritate

regebantur, &c. Quare cum Summus Pontifex has moniales subiecerit curia Regularium,

& postmodum a iurisdictione ordinariorum exerit,

+ immediata Sedi Apostolica subiectionem

exerit, sine licentia Pontificis, cuius authoritas immensa est, cap. ad honorem author. & vt Bald. Gomoni cap. 14. in princip. num. 2. Roman. conf. 369. colum. 1. in princip. & in specie subiectio Religionis erga suos + Praelatos à Summo Pontifice dependet, sine cuius ministerio, & intentione Praelati Regulares nullam habent iurisdictionem, Medina de indulgentiis, cap. 24. Soto de inst. & iur. lib. 10. quest. 1. art. 4. & lib. 8. quest. 3. art. 1. Victoria in relect. de potest. Ecclesi. quest. 2. num. 28. Alphonsus de Castro lib. 2. de inst. heret. puni. cap. 24. & contra heret. verb. Episcopis ipso, nimirum Summus Pontifex est

Quod

cuicunque intercessit habere exemplos, ut supra dictum est, & bene Gaillius obseruat. 40. num. 2. lib. 1. quod proprie Ordinarius merito noluit, simpliciter recipere dictas moniales, sed reservato beneficio placito.

Et ita per Dominos causa per binas vices matute disculsa; + fuit vnaminititer conclusum, 44 præpensis etiam omnibus in alia decisione alteratis, & his que viceris obici possent, cum ideo egredie celeri expeditione ob magna scandala, que in his partibus hac de causa quotidie nascuntur, haec tamen est vna ex rationibus, ex quibus Papa censetur concedere priuilegium exemptionis, ut dicit Balb. de priuilegiis in tract. exempli. cap. 1. num. 4. Rebiffus conf. 142. col. 2. in princip. Etasius à Cochier de iurisdictione Ordinarii, in exceptos, lib. 1. cap. 1. num. 17. & lib. 2. quest. 7. num. 3. in fin. & lib. 3. quest. 34. & in terminis Regulare, Romanus conf. 369. num. 18. quem ultra Castrensi, loco citato sequitur Felinus cap. cum olim, num. 3. de prescrip-

tionib. Non obstat, quod priuilegio possit renuntiari in prædictum exempli, + fucus vero existens, gloss. fin. in dict. cap. cum tempore, de arbitris, quia ut dicit Abb. ibidem num. 7. non potest considerari aliquis effectus quantum ad exemplum; nam ius libertatis est ita coniunctum inter exemplum, & superiore; vt commode separari fieri non possit; nec est verum quod sit Almericus in l. si quis, in conscribendo, 39. num. 6. C. de Episcopis & Clericis, quod sci-
fice, possit renuntiari priuilegio specialis confessus & remissatio, ita ut vnius sola non sufficiat, ut probat Hercules Marefotus variar. resol. lib. 1. cap. 5. num. 15. & seqq. quod comprobatur ex nostra doctrina, + ut exemplus 47 non possit renuntiari sive exemptioni in prædictum superioriorum, ad que allegat Rota resolutionem in una Regener. bonorum 13. May 1585.

Quibus addo quod licet caducitati Dominus possit renuntiari; + ramen fallit, quando caducit resipit non solum fauorem Domini, sed etiam alterius, quia tunc virtusque requiritur confessus & remissatio, ita ut vnius sola non sufficiat, ut probat Hercules Marefotus variar. resol. lib. 1. cap. 5. num. 15. & seqq. quod non possit renuntiari sive exemptioni in prædictum superioriorum, ad que allegat Rota resolutionem in una Regener. bonorum 13. May 1585.

Et insuper, quod quando ius renuntiantis ita est coniunctum cum iure alterius, + quod 48 commode separationem non admittat; vt nec etiam in prædictum ipius renuntiantis admittat renuntiatio, in his terminis cum Abb. doctrina in cap. cum tempore, num. 7. de arbitris, probat Afcanius Tamburinus in tract. de iure Abb. & Praelatorum tom. 1. disp. 15. quest. 11. num. 3. ante decisionem.

Pro quo etiam facit doctrina Sigismundi Scaccia in tract. de sententia & reiudic. gloss. 7. 9. 3. limit. 4. fol. 229. qui num. 229. ita loquitur: intellige omnia que scripsimus in hac 2. part. dum diximus, + quod si ius, fuit, seu priuilegium 49 habet admixtum interesse alterius; tunc renuntiatio unius non prædictum habet, nec alteri; sit verum, quatenus illud ius fuit inseparabilis, prout aperte loquuntur sumus in precedentia exemplificatione, num. 203.

Secundum (dicit ipse Scaccia) si ius sit separabile, + quia tunc renuntiatio tener quantum ad 50 prædictum renuntiantis, sed non quantum ad prædictum tertium. Bart. in l. penult. si quis in conformando, sub num. 3. in secundo casu principali. Baldus sub num. 4. in 4. oppositione, ibi: Primo casu, si utilitas, & Salicetus sub num. 4. ibi: Tertio casu, C. de paciis. Abb. in cap. 12. si diligenti, sub num. 7. ibi: Quandoque continet, de foro competent. &c.

Ec

Et cum hac doctrina Scaccia consonat Rota in una Cenense iuris Patrona, 1. Decembri 1606, coram Lugdunens. firmans, quod quando praediicium est separabile, pluribus possidentibus, potest contra unum quarti possesso, licet contra alios non; cuius decisionis verba, num. 4. ita sunt: quarto dicebat possessionem fuisse controversum per Carratos, & per consequens non potuisse Leonibus quarti quasi possessionem, uno ex partitis contradicente, iuxta doctrinam Innocentij communiter receptam in caprone, et 2. num. 1. vers. Plus diximus, de postulat. Pralato fuit responsum per text. in 1. per fundam, in fin. ff. de scrutinib[us] rufico prae. vbi Albertus num. 1. & 2. & Florianus num. 3. notant, quod si plures possident, potest contra unum quarti possesso, licet contra alium, qui contradicit non queratur quando praediicium est separabile, &c. Vbi prosequitur quod ius patronatus est individuum quod substantiam; tamen quad possessionem, & exercitum est separabile, que est apud Farinacium decif. 132. num. 4. in posthum. tom. 1. Et quod quando praediicium est separabile pluribus possidentibus, potest acquiri possesso contra unum, licet non quoad alios; ipse Farinacius decif. 762. num. 2. tom. 1. in posthum. Seraphin. decif. 970. num. 2. Gonzalez de altern. gloss. 45. §. 1. à num. 32. Gratianus tom. 3. cap. 426. num. 8. & 9. & quod tunc sufficiat patientia illius Monasterij, contra quem praescribitur, vel adquisitor, non totius Religionis; Millis in reportorio, verbo, possesso seu quasi iuris in corporali. Coccinus decif. 2. num. 8. Rota decif. 164. num. 7. Post tractatum Ludovisi. Post de manente, que est singularis, & econtra quando agit de utilitate consorts, ut tunc possesso viuis proficit alteri consorts. Serap. vbi proxime, & in termino Religionis abunde Doctissimus Diuus Ioann. Baptista Valençuela Velazquez in conf. 151. à num. 57. & à num. 67. tom. 2.

Et ipse Scaccia ubi supra num. 230. proximè sequenti, tamen hanc doctrinam ita extendit. Exten- de hanc intelligentiam, vt procedat indiscipli- nata, sive utilitas admixa sit publica, sive sit alterius, & priuata, Baldus, & Salicetus in dict. cap. penultimo, sub num. 4. & Abb. in dicto cap. si diligenti, sub num. 7. de foro compet.

Et ipse Scaccia ibidem num. 203. in hac: exemplifica testio, tamen iure priuato, quod con- tinetur utilitatem priuatam renuntiantis, & pub- blicam simul, huic namque iuri, si sit insepara- ble, non potest quis renuntiare, vt patet ex sequentibus illationibus, &c. & huius doctrinae plurima reddit ibidem exempla Scaccia, eam probant Cynus in dict. l. si quis in conscri- bendo, sub num. 3. ibi: Sed si non potest separari, & Salicetus sub num. 4. quod apterius declaravit Abb. in cap. si diligenti, sub num. 7. ibi: Si non potest separari renuntiatio, non valet, de foro compet.

Et quod fauori, & privilegio suo nequeat quis renuntiare, quando sit contra bonos mores, quando sit in praediicium alterius, sive Reipublica, sive priuati, & quod iuri naturali nequeat renuntiare, vide multa cum maxima distinctione per Scacciam de sententia, & re iudeo. gloss. 7. quæst. 3. limitat. 4. à num. 172. cum mul- tis seqq. & superius à principio.

Et ex hoc iure connexo, & inseparabilis illud

inferre potest, tamen communiter notatur ex 56 glossa, verbo, generetur, in cap. dilectus, 2. de capellis Monachorum, quod licet respectu exem- pti possit exemptio praescribi: tamen respectu eximientis nulla datur præscriptio, hincque semper potest se tueri contra obiectam praescri- ptionem, tamen dicendo, non esse completam con- 57 tra Papam, & sic allegando ius tertii, vt post longam disputationem concludit Abb. in cap. ad audiendum sub num. 12. vers. In contrarium tamen, de prescriptionibus, & cum sequitur Felinius sub num. 12. & notat benè Cenedus præc. Canon. quæst. lib. 1. quæst. 16. num. 9. ad fin. opti- mæ Erafus a Cochier de iurisdictione ordinari, in exemptos, part. 1. quæst. 12. num. 4. cum seqg. vbi multa in proppositum congerit, & obiter Au- gustinus Barbo in additione; ad collect. cap. dilectus, et 2. in principio, de capellis Monachor.

Sed hos Doctores omnino intelligas, vt ratione ipsi connexi, tamen & individuali non sit ad 58 uersus priuatum completa præscriptio tempore ordinari; sed aduersus utrumque una debet esse præscriptio, & quoque aduersus unum non sit perfecta & completa, nec aduersus alium potest dici completa ratione inseparabilis iuris, damni, & praediicij, quia sua negligenta sola, & renuntiatio etiam expressa non tenet ratione individuatis ex haec adiunctis latius. Et ita intelligendi sunt dicti Doctores non alter, & in terminis probatur, quod licet contra priuatum curat præscriptio 10. vel 20. annorum statumen si priuatum haberet commune ius cum Clerico, vel cum Ecclesia, iuabatur eius privilegium, & iure speciali, vt contra eum non currat, nisi præscriptio contra omnes sit completa, Innoc.

in cap. ad audiendum de prescriptionibus vbi etiam Abb. in principio. Matil. de fideiis foribus in repe- titione, num. 151. & iterum ipse Matil. singula- 180. & per eundem Innocent. & Ial. in l. si emancipati, num. 3. C. de collationib[us]. & Nattam confil. 590. column. fin. tenet Petrus Surdis in confil. 1. num. 84. tom. 3. Graffis de effectibus Cle- ricanus, effectu 2. num. 58. qui num. 59. idem firmat in præscriptioni interruptione, tamen si 59 præscriptio interrupatur per unum ex sociis, prodest talis interrupcio alteri socio, Decianus confil. 2. num. 56. & sequent. lib. 5. Alexand. confil. 5. lib. 7. Cafaneus confil. 47. num. 3. condu- cunt quod diximus supra num. 52.

Hinc fit, vt latere non legitur statutis laico- rum, sive iurius iuri, si sit insepara- ble, non potest quis renuntiare, vt patet ex sequentibus illationibus, &c. & huius doctrinae plurima reddit ibidem exempla Scaccia, eam probant Cynus in dict. l. si quis in conscri- bendo, sub num. 3. ibi: Sed si non potest separari, & Salicetus sub num. 4. quod apterius declaravit Abb. in cap. si diligenti, sub num. 7. ibi: Si non potest separari renuntiatio, non valet, de foro compet.

Et ex hoc iure connexo, & inseparabilis illud

in additione, ad Barthol. in l. pragmante. ff. de pa- penie.

Quod pertinet, quod beneficium restitutionis in integrum, tamen competit minoribus ratio- ne minoris actatis; competit etiam maioribus eius confortibus in individuali. Glos. in verbo, patrocinari, & ibi Paulus de Castro, & Bartol. sub num. 7. C. si in commun. eademque causa re- stituio in integr. populi. Ial. in l. si mater, n. 10. C. de insufficio testamento, cum multis aliis, quos late congrit Odda, in tractat. de restitu- tione in integr. quæst. 46. art. 4. vers. In contrarium, & versicul. Plures, tamen de commun. & magis commun. opinion. Contraquas prædicar. cap. 24. num. 2. Zephalius confil. 661. num. 76. lib. 6. Miscalles in prædicar. ciuil. in verbo, in integrum restituio. num. 7. Graffis de effectibus. Cle- ricanus, effectu 2. num. 57. & suprad.

Ius enim unius pet se insufficiens ad aliquid, 64 tamen potest recipere fomentum a iure alterius, declaratur per Coccinum decif. 187. num. 3. & me- lius decif. 254. num. 4. & a princip. & est optimus text. in l. fin. C. de accusacionib[us] ibi: Eripe se posse confidere, aut studio, aut prærogatio nominari, vide Padillam in l. 1. sub 6. Cod. de diversis re- scriptis, effectu 2. num. 57. & suprad.

Hinc etiam fit, quod prærogatio (quod habet Capitulum, tamen in causis criminalibus tangentiibus personas Capitulares nequeat procedere Episcopus solus abique duobus adiunctis ipsius Capituli) singuli a ipso Capitulo renuntiare nequeant, cum sit commune & individualium cum aliis de Capitulo, vt latere probat Sarabia in tractat. de iurisdictione adiunctorum, quæst. 7. per tractat.

Vide que latere de huius iuris complicati prærogatio diximus circa executionem & sententiae latere contra unum, vt neque contra ipsum etiam facienda erit executio; suprad. 1. part. cap. 13. à num. 37. cum sequent. versicul. & quando adest conexitas, &c. & superius.

Sed ad maiorem claritatem eorum, tamen que di- cta haec sunt circa renuntiationem exemptionis distincte procedendum erit: nam vel prærogatio exemptionis in priuatum singula- rum factorem concessum est, & ei exempti renuntiare possunt, quoniam quando agitur de renuntiatione dumtaxat simplicis prærogativi, quo ab Episcopo iurisdictione quis eximitur, cum in exemptiorum dumtaxat fuerit introductum factorem, non videtur neganda facultas, quod ei valeat renuntiari, iuxta regulam text. in cap. si de terra, de prærogatio, & quia per renuntiationem cessante prærogatio impedimento Ordinarius ipso iure communi vindicatur, & recuperat iurisdictionem in exemptions; nam per impedimenti remotione prouenientis ex dispositio- ne homini subintrat ipso iure dispositio iuris, & singitur impedimento retro non adfuisse, plures Doctores citat Castillo conuersatio. tom. 6. cap. 143. §. unico, num. 14. versicul. Secundus ca- fus §. & Nob. ubi infra cap. 12. à num. 44. cum multis sequent. facileque tunc ad iure com- mune sit regressus, iuxta regulam l. si unius. §. pactus, in fine, ff. de patib[us], & est optimus decif. 325. Alexandri Ludouici, à num. 23. in haec nos obstat, tamen quod dicti actus potuerunt fieri ex protogatione, quam potest exemptus facere in personam eius, qui est Ordinarius circumscripta exemptione, iuxta confil. 14. Federici,

illam ardum questionem, tamen quando iurisdictio priuatum data est alicui iudicis, possint subiecti sine eius confessu, alicuius iudicis iurisdictionem protogare; Negant enim Doctores communiter; sed melius latere Doctor Petrus Barbo in l. 1. art. 3. à num. 8. cum seqg. ff. de iudicis, vbi resolut. quod si in priuatum aliquam gratanam priuati iurisdictione data est, non prohibent alterius iudicis iurisdictionem protogare, qui plane ibidem, & erudit hunc articulam examinat, & sequitur Augustinus Barbo in dict. cap. cum tempore, num. 6. de ar- biris, qui à num. 8. latere difficit, tamen & tractat, quando

quando subditi, & vassalli viuis Regni sine sui Principis licentia alterius Regni vel Principis iurisdictionem possint protogare, quem videre poteris.

Quare iuxta prefatam distinctionem attendenda † erit in Senatu renuntiatione exempti, ut si ex ea aliqua alteri fiat laesio, cum nequeat absque illius consensu, & licentia conferente in iurisdictionem Ordinarij, isti omnino deneganda erit protectionis Trid. Regalia, cum in exemptis Conferuatoribus prefatum Trident. Decretum in cap. 20. s. 24. de reformatione, non procedat, immo sit causa exemptus specialiter per ipsum Trident. in loco supra ad principium citato: & per declarationes Sanctae Congregationis Cardinal. propter latius deducimus ad priorem partem huius Capituli; ideo omnino causa Regis protectione, quia ex hac exemptione nullum inferri dicunt praejudicium prima instantiae Ordinariorum, quod verissimum est, ut abunde probatum remanet.

Ex haec deductis clare etiam conuinicetur 75. † Paulus Pisequius in praxi Episcopali, 2. part. cap. 3. de visitatione Regularium, sub num. 51. dum ita loquutus fuit: subsum Regularies iurisdictioni Episcopi, si in aliquo sponte ipsi se submiserint, hoc enim facere possunt; cum quilibet priewilegio suo speciali, licet non priuilegio iuri communis, renuntiare possit, cap. si de terra de priuilegiis, maxime vero Vniuersitas, seu Claustrum totum, & non persona singulare, vel saltem in suu praejudicium, & non in praejudicium Superioris eximenter Abb. in cap. significasti, de foro competenti, Angelus Arnila, verbo exempli, num. 8. unde & pacta per

76. Regularies inita † licet non fuerint approbatae a Capitulo ipforum Generali, vel Provinciali, ligent ipsos Regularies, cap. ultimo, de pacie in 6. quod magis confirmant verba constitutionis supra à Nobis relata, 10. illo loco.

Pacta autem, & conventiones inter eosdem fratres, & Prælatos, atque Curatos pro tempore inita valcent, nisi per sequutum Capitulum proximum Generale, vel Provinciale refutata, & per eos refutatio huiusmodi intimata debito tempore fuerit, & haec tenet Pisequius.

In quantum iste Author loquitur de pacto inter partes, & bene loquitur. De quo est evidens is text. in dict. cap. ultima, de pacie, lib. 6. & plures Doctores, quos in comprobacionem allegat Augustinus Barbola, in collectan. ad ipsam num. 1. in ceteris autem nempe, quod Religiosorum totus Conuentus possit sua exemptioni renuntiare, in eorum praejudicium saltem, non bene percipit, nec caluit difficultatem, ex iis que superius dicta remanent Nam Religionum exemptiones tangunt utilitatem, & interesse eximenter Summi Pontificis, & cum inter eos, & ius Pontificis detur conexitas iuris inseparabilis, & coniunctio, ita ut commode diuidi non possit, sequitur manifeste, ut nec in praejudicium Religionis renuntiantis valeat renuntiatio, prout aperte, & latissime superius probatum relinquitur. Et iste Author in nihilo firmavit pedes, sed hallucinando, dixit hoc, vel illud; quare vel reducendum erit ad terminos prefatae doctrinae efficaciter comprobata: vel omnino ut inconfans reprobandus.

Sed an exemptus Conuentus extra suam Provinciam, & Regnum coram alio Iudice etiam

Delegato, non suo Conseruatoro (ibi à Sede Apostolica assignato) viri poterit hac Regalia, vt Senatus illum suo iudici, & causam remittat, ne extra Regna litigate cogatur, ac pariter rei citati à conseruatoro extra Regnum degente, Regio hoc recursu an muniti possint, & in utroque casu affirmatiæ resoluendum erit ex praxi obseruatisima, & iuris virilissimis fundamentis; circa quam difficultatem ita loquutum fuisset reperio Efraim à Cochier in tractat. de iurisdictione in exemptis tom. 2. in febribus ad confirmationem Leonis X. preferuentiam primam instantiam Ordinatio. §. 13. num. 184. fol. 99. & seqq. super illis verbis eiusdem, in prima instantia extra Romanam Curiam, & in paribus coram Ordinario locorum, infert Cochier in hac

Itaque licet exempti immediate subiecti sint Summo Pontifici, † cap. autoritate, de priuilegiis, in 6. Coppini de sacra Politica lib. 2. tit. 4. num. 6. fol. 231. de Legato eius à latere, cap. 5. Abbatem, de electione, in 6. Glossarius in praem. sectione, tit. de causis, verb. subiecti, nouant poterant in prima instantia euocari ad Romanam Curiam, & ita pactio inter Romanum Pontificem Reges Francia, Hispania, Belgique Principes restitutum reliquit Coppini dict. 2. 4. num. 8. fol. 233.

Prinde si contingat eos euocari, habebunt ius veniendi † dominum ad Pavos Provinciales, sine iudicis, quos ex priuilegio sortiuntur, quippe quod Ecclesiastica causa alibi quam in patriis litigiorum committi non soleant, uti Guichardinus in sua Historia, se autem quidam contra hanc libertatem stat, licebit eis, quoniam intererit, † querela 81. libello supplicare Pontificis, immo etiam officium Conseruatoris priuilegiorum implorare, Cappini dict. loco, eisque à Concilio Trident. dispositione non alienum, s. 24. cap. 20. de reformat. sunt autem eiusdem, & sequentes.

77. Regularies inita † licet non fuerint approbatae

a Capitulo ipforum Generali, vel Provinciali, ligent ipsos Regularies, cap. ultimo, de pacie in 6.

quod magis confirmant verba constitutionis supra à Nobis relata, 10. illo loco.

Pacta autem, & conventiones inter eosdem fratres, & Prælatos, atque Curatos pro tempore inita valcent, nisi per sequutum Capitulum proximum Generale, vel Provinciale refutata, & per eos refutatio huiusmodi intimata debito tempore fuerit, & haec tenet Pisequius.

In quantum iste Author loquitur de pacto inter partes, & bene loquitur. De quo est evidens is text. in dict. cap. ultima, de pacie, lib. 6. & plures Doctores, quos in comprobacionem allegat Augustinus Barbola, in collectan. ad ipsam num. 1. in ceteris autem nempe, quod Religiosorum totus Conuentus possit sua exemptioni renuntiare, in eorum praejudicium saltem, non bene percipit, nec caluit difficultatem, ex iis que superius dicta remanent Nam Religionum exemptiones tangunt utilitatem, & interesse eximenter Summi Pontificis, & cum inter eos, & ius Pontificis detur conexitas iuris inseparabilis, & coniunctio, ita ut commode diuidi non possit, sequitur manifeste, ut nec in praejudicium Religionis renuntiantis valeat renuntiatio, prout aperte, & latissime superius probatum relinquitur. Et iste Author in nihilo firmavit pedes, sed hallucinando, dixit hoc, vel illud; quare vel reducendum erit ad terminos prefatae doctrinae efficaciter comprobata: vel omnino ut inconfans reprobandus.

Sed an exemptus Conuentus extra suam Provinciam, & Regnum coram alio Iudice etiam

beneficialibus causis, iuxta Concil. Trident. in dict. cap. 20. s. 24. de reformat. s. ad hec) conductus etiam text. in cap. ut litigantes, §. de officio Ordinary, lib. 6. cap. cordi, de appellationibus, & qua in conformatione dicta legis Regia, §. 5. conductus Narbonaio l. 59. glossa. 1. & num. 174. tit. 4. tom. 3. Recopil.

Quoniam in hoc casu protectio Senatus prouenit, non tantum ex regula generali protectionis ad Principem pertinet, sed & etiam prouenit simul ex diplomate, & ratione Concilij, prout latius inferius videbimus.

Comprobatur vterius, quoniam concessa 80. exemptione à Summo Pontifice, † simul exemplo attributus facultas nominandi Conseruatorum in sua Provincia, ne cum tanto dispendio cogatur ipse exemptus recurrere ad Sedem Apostolicam pro causa, ut plurimum leibus, & parvi momenti, quod quoque concedetur ex eadem ratione colligitantur fauore, † ne cogantur Roman ire, pro exemptis convenientibus, iuxta cap. fin. 6. Conseruatorum, de officio delegat. lib. 6. de quo plurima conductibilia scriptis supra hac 2. part. cap. 5. §. unicco, à num. 4. & eodem cap. 5. à num. 14. cum multis seqq. que ratio imbibitur in diplomatis Concil. Trident. in dict. cap. causa omnes, qua mouetur, ut litigantes non extrahantur à suis Province, & extra illas cogantur litigare, esque in favorem hoc inductum publica utilitatis, vide que latè Maneta de Conseruatoribus, cap. 7. à num. 446. cum seqq. & que Nos plena manu dividimus in dict. cap. 3. à num. 14. que est principia ratio, cui inuitat Doctores ad iustitiam consuetudinis in aliis quibus Regni vigentis, quod Reges cognoscere de causis exemptorum, propter Valentias, & Aragonie, de qua & eius comprobacione late agunt Petrus Belluga in specie Principium, gloss. 11. & videndum, vbi Bortellus in additione, verb. probamus, plura in hatus iuris, ac veritatis confundendis confirmationem, & defensionem conducti, post Doctores in cap. decennimus, de iudicio, & in cap. cum coningat, de arbitris, gloss. in cap. 1. num. 93. divisione in cap. Menam, 1. 94. Paulum Borgiam in tract. de irregularitate reg. 7. n. 3. Beroum 9. 7. n. 6. & Gregorius Lopez in 1. 13. tit. 13. p. 2. verb. colubre. Rolandum a Vallis conf. 12. num. 58. lib. 1. Menochius de retinenda professione, remed. 3. num. 40. Bobadilla in Politie. lib. 2. cap. 18. num. 42. Solorzano de iure Indiarum, lib. 3. cap. 1. sub num. 75. pro tanto enim damno vitando Sedes Apostolicae proposita sumper de remedio, dico exempli. Indicem Conseruatorum in singulis Provinciis, ne ab eisdem extrahantur litigantes, tam rei quam actores, aut cogantur Roman ire, aut abire, que tantum dist. & longe abest ab his Regis Hispaniarum, iuxta prefatam rationem, quam etiam in eodem casu, & terminis reddunt plures Doctores alii citati à Pereira de manu Regia, tom. 1. lib. 2. c. 18. num. 127. Cenedo in Decretum, collectan. 37. n. 3. & conductum qua abunde scriptum supra 1. p. cap. 1. §. unico, per totam.

Atque idem licet Conseruator subintrat locum 89. Ordinarij (à quo eximitur Religio) † atque in illius locum fabratur, cuius vires, naturam affinitatem & qualitates, ex vulgaris doctrinis subrogationis, & in his terminis, iudices nempe specialiter datos à Sede Apostolica exempti-

tum causis; illorum Ordinarios dici, & tales reputari, & haberi debere; fitmant Valascus decisi 152. num. 10. & futuri, quod & loquendo in Magistris Ordinum Militarium, idem confirmat Pereira de manu Regia, 2. p. c. 21. num. 11. & alij statim citandi, 1. i. t. 1. t. 3. Recopil.

Conseruator in prima instantia extrahatur, per

commissum non subscriptam propria manu

Sanctissimi, licet & utlitter Regio recursu fru-

til, cum sit sub Concilij Decretu in dict. cap. 20.

comprehensus virtualiter, ut statim.

Etenim licet magna sit inter Doctores differ-

entia, an Conseruator sit Delegatus, vel Ordina-

rius, ut latè erit videndum apud Ioannem Petri

Monetam in tract. de Conseruatoro, cap. 7. à n. 36.

& 37. cum seqq. Illa tamen opinio magis frequen-

tiori calcio Doctorum recepta est, † ut cum Conseruatorum iurisdictione data sit ad Vniuersitatem cauferum; magis etiam accedit Ordina-

naria iurisdictioni, atque Ordinatio a quiparetur

Conseruator, ut per Glossam, in e. cum causam,

& ibi Praepositus Franchus, Decius, & ceteri, de

appellationib. gloss. in l. a. iudice vbi Iaff. num. 8. &

alij adducti per Vancum de nullitate sentent. tit.

coram quo nullitas prop. prof. 4. 27. & in tunc exde-

fetu iurid. ordinari. n. 148. vbi, quod Delegatus

ad Vniuersitatem cauferum loco Ordinariorum

habentur, post plurimos Doctores illi citatos,

quam plures etiam nos similiter multo post huc

scripta Carleval in tract. de iudicis, lib. 1. tit. 2.

lib. 4. num. 37. Jacobus Sbrozini in tract. de

Vicario Episcopi, lib. 1. g. 22. num. 12. & seqq.

Menochius lib. 1. de Arbitris q. 67. num. 5. & que

ad 57. cum seqq. conducunt que latè Thomas

Sanchez de marin. lib. 3. disp. 29. per totam, &

veriore esse hanc opinionem post Vassallum

in conf. 81. num. 41. tit. de appellation. Neujian.

confl. 3. & Nauarum conf. 3. num. 2. de officio De-

legati, tenet Joannes à Cochieri in tract. de iu-

risiūt. Ordinary in exemplis, 1. pars. q. 39. n. 28.

vers. Verum verior est opinio, tom. 1. qui quidem

proprietate Conseruatorum pro iudicibus Ordinariis reparantur, ut videtur est perhile apud

Vancum ubi supra num. 17. & 18.

Quod & in his terminis in effectu videmus,

& hos Conseruatorum in prima instantia cognoscere de causis exemptorum, nec dispositionem

Concil. Trid. s. 24. de reformatio, prohiben-

tem, alibi quam coram Ordinario causas tra-

citat in prima instantia; hos Conseruatorum

comprehendere, nec à parte permisiva ipsius De-

creti exclusi fuisse, sed in loco Ordinariorum illos

recognoscere, prout declarauit facta Congrega-

rio Cardin. ut latius à principio huius cap. com-

probauimus, post maximam Doctorum allega-

tionem, & in eisdem terminis, quod Concil.

Trid. dict. cap. 10. prohibens causas in prima in-

stantia nisi coram locorum Ordinariis tractari,

non excludat Conseruatorum, coram quibus

propter eam cause ad suam iurisdictionem spe-

entes tractari possunt in prima instantia, quia

ad hoc indicantur Ordinarij, exples fitmant

Nauarum in conf. 3. alij 3. de officio Delegati

in 2. impression. quem referens ad id sequitur

Augustinus Barbola, de officio & potestate Epis-

copi, tom. 1. allegat. 106. ad fin. idem etiam te-

nent Sayi. in floribus decisi. sub titul. de officio

Delegati, decisi. 1. Marius Antonius varian, re-

solut. lib. 1. resolut. 15. de quo latius videbis

supra num. 3. & sequentib. Vbi annotauimus

Concil. Trident. in dict. cap. causa omnes, habere duas partes inclusas, & commixtas in eadem dispositione, videlicet præteriuam, & affirmatio prime instantie Ordinarij; alia prohibitiua, & exclusiva ad alios omnes iudices quoquecumque, qui prohibent cognoscere in prima instantia; atque in hac parte exclusiva, & prohibitiua non continere, nec comprehendendi Conservatores Religionum, iuxta declarationes Sancte Congregationis, & Doctorum authoritatis, de quibus imperius a num. 2. cum multis seqq. Ex quo inferri pernecesse diximus num. 6. & sequentib. post plures Doctores, hos Conservatores includi in parte affirmativa eiusdem Decreti, ita ut tanquam Ordinarij cognoscant in prima instantia de omnibus causis tangentibus suas Conservatores, cum aliis Ordinariis non adiutoriis, nec hic exclusi sint, sed Ordinariorum locum subintendat ex haec tenus & inferius dicendis.

Et probatbat, quoniam cum hiij Conservatores perpetuo tñnt à Principiis vniuersitatis Ecclesiæ concessi Religionibus, & Vniuersitatibus, vt perpetuo de eatus canis cognoscant, perpetuum officium habete dignoscuntur ergo vii Ordinarij sunt centendi, quicunque etenim perpetuum habentes officium, Ordinarij cententur, vt l. iuris peritos, in principiis ff. de excusatione, tutor, notar Petrus Barbola in l. cum Prator. 12. §. 1. num. 7. ff. de iudiciis, atque eleganter probat ex doctrina Bartoli in l. ambitiose, num. 34. ff. de Decreto ad Ordinarij facient, & post alios etiam nonnulli Cardealis de iudiciis, lib. 1. dict. part. 2. num. 154.

Et cum à Sede Apostolica creetur Conservator loco Ordinarij, tñt ad eis exclusionem in maiorem fauorem exemplorum, necnon colligantum, ne cogant adire Sedem Apostolicam cum tanto dispendo, sumptibus & labore: si permitteatur iudicis mutatio, & rescriptum absque subscriptione propria manu Sanctissimi, foret potius privilegium illis dannosum, quod ius non patitur, quia quod fauore aliquius conceditur, in eius dannam, & odium non debet retorqueti, nula iuria ratio, 24. ff. de legibus, l. quod fauore aliquius conceditur, C. de legibus, cap. quod ob gratiam aliquius conceditur non est in eius dispensum retrogradum, de regul. iuriis, lib. 6. Thomas de Thomatis in floribus leg. regul. 143. Sardus decr. 195. num. 5. Cardinal. Mantica de tacitis, & ambig. consent. lib. 2. titul. 12. num. 27. Moneta de optione Canonice, cap. 3. num. 142. Augustinus Barbola axiom. 96. num. 1. Octauianus Gloriosus responsio 1. part. 1. num. 39. prope in casu huius simili ex hac ratione probat Hieronymus González de alternatiuis, gloss. §. 9. num. 119. cum sequentiib. atque etiam in loquendo in exemplis in alio simili casu hanc rationem consideravit Antonius Diana, resolut. moral. lib. 4. tract. 1. de immunitate Ecclesiastica, resolut. 73. nec ordinata ad argumentum debent diminutionem operari, l. s. a militi, §. 1. ff. de militari testam. l. s. Ruffinus. C. eodem, cum similibus.

Ideoque cum isti Conservatores equiparentur, tñt, & habeantur vti Ordinarij, & locum Ordinarij intrent, & subrogentur, ita vt de prima instantia in causis exemplorum cognoscant, quia alium Ordinarium in suis Provinciis non habent exempti, sed immo vigore exempti.

tionis Episcopum Ordinarium non recognoscant: in his Conservatoribus debent omnino verificari verba Concilij: *Causa omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam beneficiariae sunt, in prima instantia eorum Ordinarii locorum dimicatae cognoscantur, &c.* Et ideo non aliter ab istis Conservatoribus causas in prima instantia auocari debere, quam subscripta commissione propria manu Sanctissimi, sicuti in exercitu Ordinariis est dispositum per dict. Decretum.

Nam cum illud fuerit inducendum non solam in fauorem Ordinarij, tñt sed simul in fauorem litigantium, ne à suis domiciliis extrahantur cum tanto dispendo, & damno, vt supra cap. 3. bac 2. part. & etiam hoc cap. à num. 86. cum seqq. late diximus: sequitur quod per hoc exemptionis priuilegium in exemptorum principalem fauorem concessionem, amittere iuris communis beneficium, cum priuilegium ad manus augmentum fauoris concedatur, & ne iniuria redatur, jñd vtrius commune debet semper interpretari iuxta vulgaria iuris axioma.

Iis conuenit quoddam mirabile Decretum huius sacri Concilii Supremi Regij quod est 97 66. in ordine in quaterno Decreto Regij, quo dispositum stat, exemptum non posse eligere in die Conservatores extra hac Regna Hispaniae, ne naturales horum Regnum molestantur, nec conueniantur extra Regnum; quo etiam Decretum generaliter prohibetur, naturales impetrare commissiones iudicibus tñ extra Regna Hispaniae, quod si fecerint, prouiso in Senatu concedatur, vt afferat iudicem in Regno, & vt facilius cognoscantur que in eodem Decreto 66. continentur, inserviantur verba, que hæc sunt: *En veinte y siete de Octubre de 1572. se ordenó en el Consejo, tñ que quando por alguno de los naturales de este Reyno se traxiere algunos Breuer, o letras Apostolicas en las causas Ecclesiasticas para Iueces Ecclesiasticos, de fuera de estos Reynos de la Corona de Castilla, no se permita usar dellas, ni que los naturales del Reyno sean molestandos, i conueniente fueran de ley que se de pronision por el Consejo para que la parte que traxo el Breuer para el Iuez fuera del Reyno, traxiera Iuez dentro del Reyno y no se use del Breuer encontra desfo, y lo mismo se entienda, y se haga, quando la parte lo quisiere tomar fuerza del Reyno, por virtud de algunas letras Apostolicas, como proceso fulminado, o conservatoria.*

Et licet hoc Decretum non referat Bobadilla in Politico lib. 2. cap. 19. num. 37. refert tamen proxim Concilij Regij, & easum in facti contingenti, ibi: *O si el Iuez fuera del Reyno, como acaso el año de 1588. en la villa de Requena, que nombrava por Conservador en el Reyno de Valencia vnos Frayles, que ania apelado vn Alguazil, el qual procedia contra la Justicia Seglar, y para remedio dello se ganó la præsumptione Ordinaria, y otra præsumptione del Consejo de Aragon, para que el de Valencia la guardasse, &c.*

Circa quod concordans est tñ Ordinatio Lu- 100 stiana, lib. 2. tit. 13. §. 1. ibi: *Nexa impetrare Iuizes Apostolicos fora de Nostros Reynos, è Seniores, nem requirera perane elles cosa aliqua, iunctis latè traditis per Gabrielem Pereiram in tract. de manu Regia, part. 2. cap. 65. num. 18.*

Et ex identitate rationis alisque mortuis, tñt inconvenientibus viridis similiiter decreterunt per Senatum Supremum, in Decreto 25. inter empreffos,

impressos, quod Episcopi Regni Aragonum habentes loca sibi subiecta in hoc Regno Hispania, Vicarios constituant in illis, cotam quibus naturales conueniantur, cuius Decreti verba hæc sunt: *En Madrida siete de Febrero de 1562. años, en la Consulta que tuvo con su Magestad el señor Doctor Herman Perez de la fuenfe de del Obispo de Tarragona, sobre si han de venir los procesos Ecclesiasticos originalmente al Consejo de los Iueces Ecclesiasticos de Aragon, que se trate con el Obispo, que ponga Vicario en los lugares que ay de su Obispado en estos Reynos, que conozca entre los vecinos y naturales deles, que demas de lo se escriba al Embaxador, que lo trate y suplique en Roma, y se le escriba las razones, que obligan y hacen esto necesario. Et vide pro exemptione, & iustificatione horum Decretorum, que diximus a principio huius ultimi. quest. versus. Sedan exemplia Conventus, &c. a num. 79. vide etiam plurima iura Canonica per Nos adducta spti hac 2. part. cap. 3. & unico, num. 4. & codem cap. 3. a num. 22.*

Ex quibus opinor Religionibus, & aliis Regularibus violentia aliqua vel illata est, tñ vel timetur: Tunc ob scandalum sedandum, & ad tollendum vim, Senatus hic Supremus cognoscit de huiusmodi causis, & iuxta casum qualiter prouidet, vt fibi magis vim sit pro quiete Religionum Regulationum, & vt scandalum evitetur, iuxta dict. l. Regiam 40. quæ Consilio huic Supremo priuatinè ad alias Chancellerias refutauit harum cauilarum expeditionem, ibi: *Porque quando en esto huiuere que prouer, los del mæstre Consejo preueean. Nec tunc Senatus prouidet, vt in ceteris violentis; sed ordinat secreta quod aptius sit negotijs qualitatibus ad confequantur tranquillitatem, & quietem inter Regularibus, cui conuenit doctriina Portiel in additionib. ad dubia Regularia, in fine operis, verbo, appellare, num. 3. vbi sic afferit: Religiosus, si per appellationem vel alia intra Ordinem potest vivere vim sibi illatas iniuste, incurrit censor, si ad Iudices seculares recurrat. Si vero nec sit locus appellationi, vel illa non recipiat, & Superior, ad quem posset recurrere, longè distat, ita ut non possit illum adire instante granamine, vel iam capio, & sic iuste illatum arbitrio boni viri; tunc credo, posse Religiosum, vel Clericum recurrere ad Principem secularem, qualsi sit Rex, non tanguam appellantem ad iudicem competentem; sed solam vt fibi succurrat illo granamine iniuste, tollendo vim sibi factam, modo quæ licet, perficit, suadendo. Pratalo, vt vel abstinet a vi iniusta, vel de locum appellationi, vel Iudices nonne assignet, & per hoc Religiosus recurrere ad Principem secularem nullam censuram Bulla Canæ, vel alterius Bullæ incurrit. Hæc Portiel, quem sequutus fuit doctissimus Soufa, ex Dominicanum familiæ in Bulla Canæ, cap. 15. dict. 6. part. 2. vbi variis Conservatoriarum hodiernarum clausulas explicat, obiter etiam Augustinum Barbola in Pastoral. tom. 1. alleg. 106. num. 17. Gutierrez practic. lib. 4. quest. 63. & num. 3. & seqq. Velacum consul. 152.*

Et tandem animaduertendum, quod licet in Hispania recutius ad Regem, tñ non paterat Religionis in his causis, que vertuntur, & tractantur coram suo Pratalo & Superiori Regularibus, quomodolibet cognoscente de illis intra claustrum, sive visitando, sive cortegendo in observationem sua Regule, sive aliis inter eosdem Religionis ciuiliter, aut criminaliter ordine & forma judicialiter seruata, vt disponit lex Regia 40. tit. 5. lib. 2. Recopilation, ob rationes adductas per Nos in tractatu de Regia protectione. 1. part. cap. 2. §. 5. a num. 10. cum seqq. ex quibus abunde exhortamus, & enucleauimus dict. l. Reg. addo Ripol, varior. resolut. cap. 2. a n. 15. & seqq. Vbi quod Abbas Religionis, quando procedit ad morum correctionem, dumtaxat procedit extra judicialiter, & nec recusat, nec ab eo appellatur. Si tamen quando judicialiter

qua omnia, vt vides, procedunt, quando cause Religionis tñ tractantur intra ambitum Religionis, & coram Superioribus sui Regularibus. Attamen quando Religionis causa tractantur coram aliis iudicibus externis, puta Ordinario, Conservatore, Nuncio, & aliis huiusmodi; tunc nec lex Regia loputur, nec alibi stat prohibitum horum causas trahi per viam violentiæ ad qualibet Tribunalia Regia Suprema, prout praxis nonnulla omnium Chancelleriarum horum Regnum obseruat, de qua Nos in tract. de regia protectione. 1. cap. 2. §. 5. a num. 3. cum sequentibus.